

dohodou stran mohou ustanovení o místní příslušnosti býti změněna. Z toho plyne, že rozsudek v odpor vzatý netrpí zmatkem, a jest proto, že námitka místní nepříslušnosti byla oběma nižšími soudy zamítnuta, další opravný prostředek dle § 528 c. ř. s. nepřipustným.

Čís. 558.

O tom, zda vůbec zříditi se má správce společné věci, lze při rozporu spoluvlastníků rozhodnouti jen pořadem práva.

(Rozh. ze dne 23. června 1920, R I 382/20.)

Soud první stolice vyhověl v nesporném řízení návrhu jednoho ze spoluvlastníků, by ustanoven byl správce společné věci, ač druhý spoluvlastník se tomu vzdíral. Rekursní soud odkázal návrh na pořad práva. **Důvody:** Dle § 836 obč. zákona rozhoduje v případě, kde má býti ustanoven společný správce, o výběru většina hlasů, nebo, nelze-li ji sehnati, soudce. Má-li se výběr státi soudcem, musí býti především jisto, že správce má býti jmenován. Nutno tudíž, aby majitelé společné věci se na tom shodli, že má býti správce jmenován, aneb musí to býti rozhodnuto pořadem práva. Soudu přísluší v řízení nesporném toliko výběr správce, nikoliv však rozhodnutí o tom, zda správce má býti vůbec jmenován.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle § 836 obč. zák. náleží soudci případ, tam vytčený, aby jmenoval správce věci několika účastníkům společné, má-li takový správce býti zřízen. Otázka, má-li býti zřízen, musí tudíž napřed býti rozhodnuta, a to se nemůže státi, jak správně rekursní soud míní, v řízení nesporném. Plyne již z pojmu vlastnictví jakožto práva věci libovolně nakládati a každého jiného z toho vyloučiti (§ 354, 362 obč. zák.), že vlastník právě jako vlastník nemůže býti nucen dáti věc svou spravovati plnomocníkem, a to platí také o spoluvlastnících, neboť jsou podle zákona i oni oprávněni, spravovati věc svou sami, ovšem společně (§ 833 obč. zák.). Povinnost zříditi správce předpokládá dle toho zvláštní důvod zákona, jako zákon, smlouvu, poslední pořizování a pod.; zdali však tu skutková povaha takového zavazovacího důvodu jest či není, může, když účastník povinnosti té neuznává a zřízení správce se brání, rozhodnuto býti jen pořadem práva. A jen o to v daném případě jde, může-li návrhovateli odpůrci zřízení správce vnutiti, jak se o to návrhem svým pokouší. Zda odpůrce jako spoluvlastník právem či neprávem správy se ujal a jak ji vede, zda dobře či špatně, je tu lhostejno, ty otázky sem nenáleží.

Čís. 559.

Zákon o požadovacím právu drobných pachtýřů (ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Požadovací právo přísluší pachtýři, třebaž byl v celoročním služebním poměru vůči propachtovateli a třebaž mu pozemek byl propachtován jako součástka mzdy nebo služného, jen když propachtování nestalo se pouze a jedině v důsledku celoročního služebního poměru.

(Rozh. ze dne 23. června 1920., R I 394/20.)

Kostelník a hajný domáhali se, by přiznány jim byly do vlastnictví pozemky, jež měli od kostela, v jehož službách byli, spachtovány již od roku 1898; pacht byl obnovován vždy po 6 letech písemnou smlouvou, až do roku 1910 platili požadovatelé plné pachtovné a teprve od této doby pachtovné snížené. Požadovací nárok byl jim přiznán soudy všech tří stolic, ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Rekurs dovolává se předpisu Šu 3 odstavce čtvrtého zákona ze dne 27. května 1919 čís. 318 sb. z. a n., dle něhož požadovací právo nepřísluší pachtýři, kterému byl pozemek propachtován jen v důsledku celoročního služebního poměru vůči propachtovateli jako na př. hajnému, deputátním dělníkům a pod. jako součástka mzdy nebo služného. Z toho vyplývá úsudkem z opaku, že požadovací právo přísluší pachtýři, třeba že byl v celoročním služebním poměru vůči propachtovateli a třeba mu pozemek byl propachtován jako součástka mzdy neb služného, jen když propachtování nestalo se p o u z e a j e d i n ě v důsledku řečeného služebního poměru. Mají-li se tedy věci tak, že by byl pozemek osobě propachtován nebyl, kdyby nebyla bývala v služebním poměru k propachtovateli, požadovací právo nepřislúší; pak-li však by mu byl i bez služebního poměru propachtován býval, pak naopak požadovací právo přísluší, neboť v tom případě není služební poměr buď vůbec pohnutkou k propachtování, neb aspoň ne, jak zákon předpokládá (»jen«) výlučnou. Za to nic na tom nezáleží, že snad služební poměr zavadl příčinu k větší menší slevě pachtovného a že sleva ta tedy se stala na účet mzdy, neboť rozhodna jest jen pohnutka ku smlouvě pachtovní. V daném případě však všecko svědčí pro to, že propachtování by se bylo stalo i bez služebního poměru. Pachtýři platili dle výsledků konaného šetření od roku 1898 do roku 1919 plné pachtovné, takže pro tu dobu ani nelze říci, že pacht byl součástkou mzdy neb služného, byť i jen z části, pachtovní smlouva byla vždy po 6 letech obnovována a kostel pronajímal pozemky své nejen jim, nýbrž i jiným občanům, kteří v služebním poměru k němu nebyli. Byl by patrně tedy za normální pachtovné, které původně platili, pozemky ty jim propachtoval i tehdy, kdyby se byli v jeho službách nenalézali. Konečně i v roce 1910 nabízeli se titíž platiti i zvýšené pachtovné, jen aby jim pozemky byly ponechány.

Čís. 560.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům (ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Pojetím pozemků do regulačního plánu nestávají se tyto ještě pozemky stavebními.

(Rozh. ze dne 23. června 1920., R I 397/20.)

Soud první stolice přiznal pachtýři požadovací nárok na pozemek na jižní straně města L., jenž byl pojat do regulačního plánu,